

Gazdaság és népesség a 12. századi Magyarországon

III. Béla uralkodása (1172 – 1196)

Ismétlődő trónviszályok

- Könyves Kálmán halálát követő fél évszázadot trónharcok jellemezték. A **belviszályok** ellenére az ország tovább fejlődött.
- A bizánci befolyás egyre erősödött, **Mánuel császár** szorosabbra akarta fogni a dinasztikus kapcsolatot az Árpádokkal
- Utódjául jelölte, és magával vitte Bizáncba **Béla herceget (1163)**, hogy felkészítse a császári szerepre

Manuel, bizánci
császár (1143-1180)

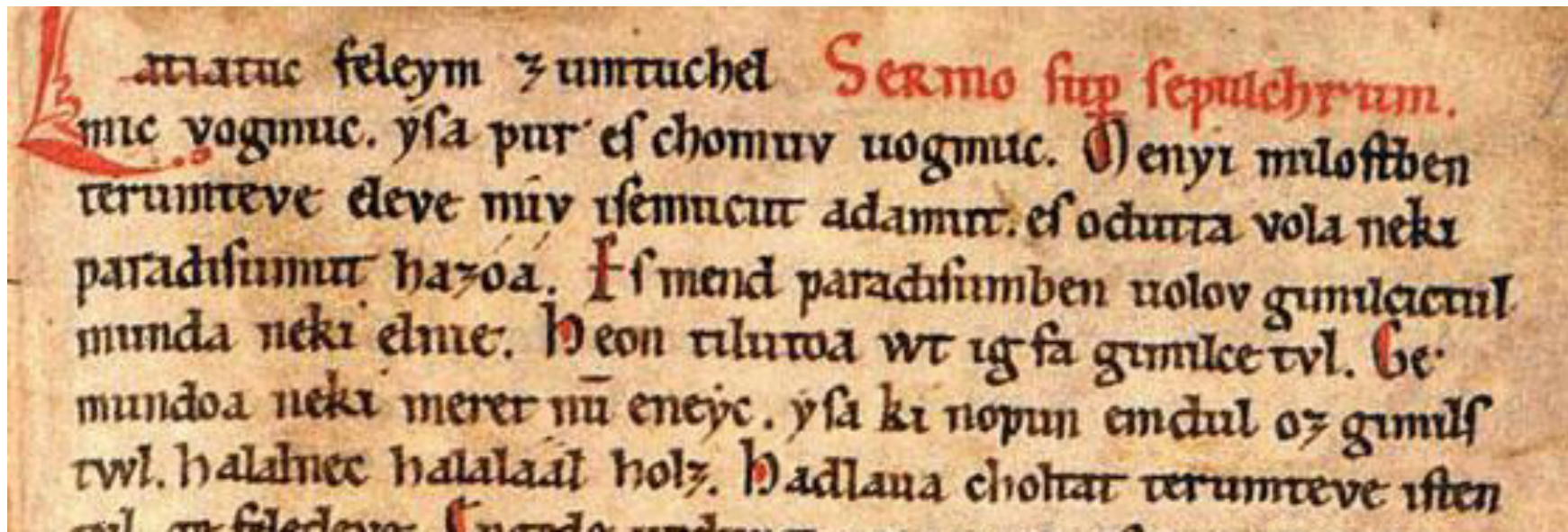
Béla herceg hazatérése

- Mánuel császárnak fia születik, ezért Béla herceget félre állítják
- Később Magyarország trónját III. Béla bizánci segítséggel szerezte meg.

III. Béla megszilárdította a királyi hatalmat

1. **Az írásbeliség** kiterjesztésével modernizálta az államigazgatást
2. Királyi oklevelek kiadására létrejött a **kancellária**
3. Elrendelte, hogy a király személye előtt elhangzottakat foglalják írásba. (1181)

Gazdasági fejlődés

- A XII. században előretört a földművelés (az állattartással szemben) - **döntővé vált a letelepült életmód**
- Létrejön néhány város és aprófalvak ezrei
- Az ország **népsűrűsége gyorsan gyarapodott**
- A társadalmi és gazdasági fejlődést elősegítették a **hospesek** (vendégek, betelepültek) – többnyire szászok

Gazdasági fejlődés

- A só kereskedelméből jelentős hasznot húztak az uralkodók.
- Voltak arany- és ezüstabányáink, a magyar király évi bevétele: **22 TONNA EZÜST!!!** (a francia kir. 17 t, az angol kir. 9 t ezüst évente)

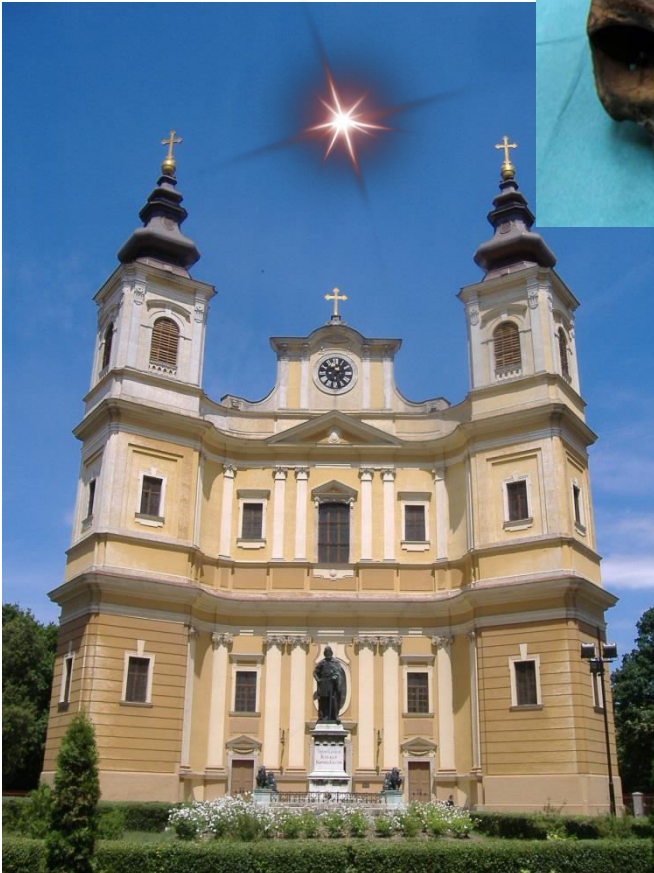
Gazdasági fejlődés

- Nőtt a királyi felségjog alapján szedett , ú.n.: **regálé jövedelmek** aránya. Ezek közül a legjelentősebb a **pénzváltásból származó jövedelem volt:**
 - *A régi érméket évente új pénznemre cserélték és ezért beváltási illetéket kellett fizetni*
- A gazdaság, a kereskedelem fejlődése növelte a vámokból származó jövedelmet.

III. Béla uralkodása

- I. László király szentté avatása: **1192. június 27.**
(halála: **1095. július 29.**)

III. Béla halála

- III. Béla halála (1196) előtt úgy rendelkezik, hogy a **magyar királyi trónt** idősebb fiára **Imrére** hagyja, kisebbik fiára **Andrásra** pedig rengeteg pénzt és kincset – azzal az utasítással, hogy III. Béla beváltatlan fogadalmát - keresztes hadjáratot a szentföldre - ennek segítségével beteljesítse.
- András a bátyja – Imre király ellen fordul
- 1203 - András Varasdnál vereséget szenved (a király foglyul ejti)

Imre király halála és utódlása

- Imre **keresztes hadjáratra** készült a szent földre, a trónt fiára, az akkor 3 éves **III. Lászlóra** hagyta, **szabadon engedte öccsét, Andrást** és hűségeskü fejében meghagyta, hogy vigyázzon a gyermek királyra
- Imre király meghalt 1205-ben, András seregei **legyőzik Imre híveit és a gyermek III. László királyt**, aki 4 évesen meghal

Köszönöm a figyelmet!

